

Normativ privind condițiile de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor pentru apă rece, agent termic pentru încălzire și apă caldă de consum în imobile condominiale

**CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE**

Art.1. – Prezentul normativ este elaborat în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (2) lit. d) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu completările și modificările ulterioare și ale art. 16 alin.(2) lit. c) din Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006 cu completările și modificările ulterioare.

Art.2. – (1) Prevederile prezentului normativ se aplică în condominiile existente, a căror alimentare cu energie termică, apă caldă de consum și/sau apă rece este realizată în sistem centralizat, fiind branșate la rețelele publice de distribuție a energiei termice, a apei calde de consum și/sau a apei reci și care au instalațiile interioare comune condominiului, unui tronson sau unei scări a acestuia, precum și condominiilor dotate la nivel de scară sau imobil cu centrale termice sau cu puncte termice proprii.

(2) Prezentul normativ se poate aplica și condominiilor dotate la nivel de scară sau imobil cu centrale termice sau cu puncte termice proprii.

Art.3. – Prezentul normativ stabilește condițiile ce trebuie îndeplinite pentru montarea și exploatarea sistemelor de repartizare a costurilor, pentru încălzire, apă caldă de consum și apă rece în imobile condominiale în care s-a adoptat acest sistem de repartizare cu respectarea următoarelor principii:

- a) repartizarea echitabilă a costurilor;
- b) stimularea economisirii resurselor;
- c) asigurarea eficienței energetice;
- d) responsabilitate față de locatarii condominiului;
- e) corelarea cerințelor cu resursele;
- f) conservarea mediului și dezvoltarea durabilă.

Art.4. – În sensul prezentului normativ, noțiunile de mai jos se definesc, după cum urmează:

4.1. agent termic sau purtător de energie termică – fluid utilizat pentru acumularea, transportul și transferul energiei termice;

4.2. apă caldă – apă încălzită în instalațiile furnizorului de energie termică utilizată în circuit deschis în scopuri gospodărești sau igienico-sanitare;

4.3. apă rece – apă care îndeplinește condițiile de potabilitate prevăzute de normativele în vigoare, utilizată în circuit deschis în scopuri gospodărești sau igienicosanitare;

4.4. autoritate de reglementare competentă – Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice – A.N.R.S.C. – instituție publică de interes național;

4.5. autorizație – act tehnic și juridic emis de autoritatea de reglementare competentă prin care se acordă unei persoane juridice permisiunea de a monta, a pune în funcțiune, a modifica, a repara și a exploata sisteme de repartizare a costurilor;

4.6. branșament – partea din rețeaua de distribuție, care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și rețeaua interioară a unei incinte sau a unei clădiri;

4.7. condiții de referință – condiții convenționale acceptate ca mărimi determinante pentru stabilirea caracteristicilor unui corp de încălzire sau a unui repartitor de costuri astfel încât să se poată face comparații între acestea după aceleași criterii;

4.8. clasă metrologică – clasificare convențională a contoarelor de apă, prin care se stabilește valoarea admisibilă a debitului minim și de tranziție, funcție de debitul nominal, astfel încât eroarea tolerată să nu fie mai mare de o anumită valoare stabilită prin acte normative;

4.9. eroare tolerată – reprezintă limita erorii admise de o normă de metrologie legală;

4.10. exploatarea repartitoarelor de costuri – prestație care face parte din obiectul contractului încheiat între prestator și asociația de proprietari/locatari și care conține cel puțin activități de:

- a) citirea repartitoarelor de costuri;
  - b) întreținerea repartitoarelor de costuri;
  - c) repartizarea pe apartamentele din condominiu a contravalorii energiei termice pentru încălzire și/sau înglobată în apa caldă și/sau a cantităților de apă conform facturilor furnizorilor.
  - d) verificarea repartitoarelor de costuri pe toată perioada de valabilitate a contractului;
- 4.11. factor de conversie** – mărime adimensională care este utilizată la corectarea valorii afișate de un repartitor de costuri de căldură în valori adecvate pentru repartizarea costurilor pentru căldură determinat, pentru fiecare combinație corp de încălzire-repartitor de costuri-incintă, ca produs dintre factorul de evaluare global și factorul de amplasare;
- 4.12. factor de amplasare** – mărime adimensională stabilită conform anexei la prezenta Normă;
- 4.13. factor de evaluare global** – mărime adimensională utilizată la transformarea valorilor afișate de repartitoarele de costuri pentru încălzire într-o formă adecvată repartizării consumului de energie termică funcție de:
- e) puterea termică nominală a corpului de încălzire stabilită în condiții de referință KQ;
  - f) diferența dintre temperatura măsurată cu sondele de temperatură și temperatura reală a corpului de încălzire și a aerului, pentru diferite tipuri de suprafețe de transfer de căldură – KC;
- 4.14. furnizor de energie termică** – operatorul, titular al unei licențe de furnizare/comercializare a energiei termice, care asigură, în baza unui contract, vânzarea energiei termice către utilizatori și încasarea contravalorii acesteia;
- 4.15. prestator** – operator economic autorizat, care furnizează și montează repartitoare de costuri și care are responsabilitatea corectitudinii alegerii, montării și funcționării acestora;
- 4.16. instalație de utilizare** – totalitatea instalațiilor și receptoarelor din cadrul unui condominiu prin care se consumă/utilizează apă sau energia termică;
- 4.17. limită inferioară de temperatură** – valoarea minimă a temperaturii nominale a agentului termic din corpurile de încălzire la care poate fi utilizat repartitorul de costuri pentru încălzire. În cazul sistemelor de încălzire alimentate în serie, aceasta reprezintă temperatura nominală a agentului termic din ultimul corp de încălzire din seria de corpuri de încălzire;
- 4.18. limită superioară de temperatură** – valoarea maximă a temperaturii nominale a agentului termic din corpurile de încălzire la care poate fi utilizat repartitorul de costuri pentru încălzire;
- 4.19. mijloc de măsurare legal** – mijloc de măsurare care a corespuns la controlul metrologic al statului atestat prin documente specifice și, după caz, prin marcă metrologică de stat: marcă metrologică de model și marcă metrologică de verificare;
- 4.20. pierdere de presiune** – reprezintă valoarea cu care se reduce presiunea disponibilă a apei, la debitul nominal, cauzată de prezența, în circuitul de utilizare, a repartitorului de costuri de apă caldă sau apă rece;
- 4.21. punct de delimitare/separare a instalațiilor** – locul în care instalațiile aflate în proprietatea sau administrarea utilizatorului se brânșează instalațiile aflate în proprietatea sau administrarea furnizorului;
- 4.22. repartitor de costuri** – aparat cu indicații adimensionale folosit pentru înregistrarea și măsurarea indirectă, în sistemele de repartizare a costurilor, pentru:
- a) energia termică transferată de la corpul de încălzire la incinta unde acesta este montat;
  - b) cantitatea de apă caldă de consum și a energiei termice înglobată în aceasta;
  - c) cantitatea de apă rece.
- 4.23. repartitor de costuri pentru încălzire** – repartitor alimentat cu energie electrică, utilizat în sisteme de repartizare a costurilor pentru energia termică pentru încălzire, care servesc la înregistrarea temperaturii integrată într-o perioadă de timp dată utilizând mai multe temperaturi caracteristice. Indicația necorectată afișată de repartitor este o valoare aproximativă a integralei după timp a diferenței dintre temperatura suprafeței radiatorului și temperatura incintei;
- 4.24. repartitor de costuri pentru apă** – repartitor de costuri utilizat în sisteme de repartizare a costurilor aferente cantităților de apă și, după caz, a energiei termice înglobată în apa caldă de consum, funcționând pe principiul integrării în timp a debitului de apă. Funcțiile unui asemenea repartitor sunt îndeplinite, în general, de un contor de apă;

4.25. robinet termostatic – dispozitiv automat utilizat pentru reglarea cantității de agent termic ce intră în corpul de încălzire în vederea menținerii unei temperaturi interioare prestabilite a incintei încălzite;

4.26. senzor de temperatură – element utilizat la măsurarea temperaturii, care își modifică o caracteristică fizică în funcție de variația acesteia între două limite, stabilite astfel încât eroarea de proporționalitate a variației proprietății fizice să aibă o valoare definitivă și acceptată;

4.27. sistem de repartizare a costurilor – ansamblu format din mai multe repartitoare de costuri, de același fel, instalate în spațiul cu destinație de locuință și/sau în spațiile comune, din imobile condominiale, care funcționează, în conformitate cu specificațiile fabricantului, împreună cu armăturile aferente sau după caz, cu un program de calcul specializat, și sunt utilizate la repartizarea costurilor aferente consumurilor determinate cu un mijloc de măsurare legal;

4.28. suprafața echivalentă termic a unui corp de încălzire – mărime convențională care caracterizează puterea termică a corpului de încălzire determinată în condiții de referință;

4.29. temperatură nominală apă caldă – temperatura apei calde de consum stabilită în regulamentul de serviciu și în contractul de furnizare;

4.30. unitate de calcul – ansamblu format dintr-un contor, instalațiile de utilizare alimentate exclusiv prin acel contor și repartitoare de costuri montate în instalația de utilizare a energiei termice și/sau a apei;

4.31. viteză de contorizare – viteza cu care se modifică indexul unităților afișate de repartitorul de costuri într-o unitate de timp.

Art.5. – (1) Montarea sistemelor de repartizare a costurilor se poate face numai de către prestatori autorizați de A.N.R.S.C., pe bază de contract de furnizare – montare și/sau exploatare încheiat între asociația de proprietari/locatari și prestator.

(2) Contractele de furnizare – montare pot fi însoțite de convenții de plată a bunurilor cumpărate încheiate cu fiecare proprietar al apartamentelor.

CAPITOLUL II

REPARTITOARE DE COSTURI PENTRU ÎNCĂLZIRE

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII GENERALE

Art.6. – Montarea și utilizarea sistemelor de repartizare a costurilor de încălzire în clădirile de tip condominiu, se realizează atât în spațiile cu destinație de locuință cât și în spațiile cu altă destinație, dacă determinarea consumurilor aferente acestor spații nu se face cu mijloace de măsurare legale.

Art.7. – Sistemele de repartizare a costurilor pentru încălzire pot fi utilizate numai în cazul în care:

a) determinarea cantității de energie termică pentru încălzire, livrată de un furnizor de energie termică, se face cu un mijloc de măsurare legal;

b) determinarea cantității de combustibil utilizat pentru prepararea locală în centrale termice de scară sau de imobil a agentului termic și a apei calde se face cu un mijloc de măsurare legal;

c) pentru fiecare combinație corp de încălzire repartitor de costuri se cunosc factorii de evaluare, factorii de amplasare corespunzători poziției incintei încălzite în cadrul condominiului, precum și suprafața echivalentă termic și puterea nominală în condiții de referință a instalațiilor de încălzire;

d) elementele care asigură transferul de căldură către incintă sunt direct accesibile;

e) încălzirea incintei nu se realizează: prin pardoseală, prin plafon, cu aer cald, cu aeroterme, agentul termic utilizat nu este aburul precum și în toate cazurile stabilite de standardele SR-EN 834;

SECȚIUNEA a 2-a

CONDIȚII DE MONTARE ȘI UTILIZARE A REPARTITOARELOR

PENTRU ÎNCĂLZIRE

Art.8. – (1) Pentru a fi montate și utilizate, repartitoare de costuri pentru încălzire trebuie să îndeplinească cerințele tehnice și metrologice prevăzute în standardul SR-EN 834. Conformitatea cu aceste cerințe trebuie să rezulte din documentația tehnică a produsului, declarația de conformitate a

producătorului, certificatul de conformitate emis de o unitate autorizată, precum și din raportul de încercări întocmit de un laborator autorizat.

(2) Montarea repartitoarelor de costuri se poate realiza numai în cazul în care cel puțin 80% din proprietarii spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație care au corpurile de încălzire racordate la rețeaua interioară de distribuție a energiei termice din condominiu aferentă unei unități de calcul își montează repartitoare de costuri pe corpurile de încălzire. În cazul în care instalația de încălzire a unui spațiu aparține la două sau mai multe unități de calcul condiția trebuie îndeplinită pentru fiecare unitate de calcul în parte.

(3) Documentația tehnică a repartitorului de costuri pentru încălzire trebuie să conțină date despre:

a) temperatura de lucru și condițiile de depășirea accidentală a acesteia;

b) temperatura de depozitare;

c) stabilitatea și rezistența mecanică a tecilor de protecție a senzorilor de temperatură;

d) posibilitățile de demontare pentru întreținere și reparații;

e) condițiile de mediu în care senzorii de temperatură lucrează corect;

f) condițiile în care trebuie să funcționeze unitatea centrală de calcul a repartitorului de costuri;

g) capacitatea sursei de alimentare cu curent electric și perioada de timp în care aceasta poate să funcționeze în condiții de siguranță;

h) condițiile și posibilitățile de citire a afișajului;

i) rezoluția afișajului;

j) erorile maxime acceptate, funcție de diferența între temperatura medie a agentului termic din corpul de încălzire și temperatura de referință a aerului din încălțată la debitul termic nominal de referință;

k) valorile permise ale influențelor de natură electrică asupra unității de calcul, sondelor de temperatură sau a cablurilor de racordare;

l) limitele de variație a vitezei de contorizare funcție de temperatura de funcționare și gradul de corelare la repartitoarele de costuri cu unul sau mai mulți senzori de temperatură;

m) condițiile de asigurare cu sigiliu sau alt tip de protecție care să împiedice accesul neautorizat fără deteriorări vizibile.

Art.9. – În cazul în care în condominiu sunt montate mai multe tipuri de corpuri de încălzire, temperatura de pornire pentru repartitoarele de costuri pentru încălzire montate poate diferi de la un repartitor la altul cu cel mult 10% din ($t_p - 200C$) cu condiția ca diferența maximă între temperaturile de pornire a repartitoarelor de costuri să nu fie mai mare 5 K.

Art.10. – **(1)** Repartitoarele de costuri pentru încălzire pot fi utilizate în sisteme de repartizare a costurilor în care temperatura medie nominală de referință a agentului termic este cuprinsă între limita superioară și inferioară de temperatură caracteristică repartitorului.

(2) Se interzice montarea repartitoarelor de costuri pentru încălzire cu un singur senzor sau cu un senzor și senzor de pornire precum și a celor cu evaporare.

(3) Prestatorii au obligația înlocuirii în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei Norme a repartitoarelor de costuri cu evaporare, a celor cu un singur senzor și a celor cu un senzor și senzor de pornire.

(4) Exploatarea repartitoarelor de costuri cu evaporare este interzisă.

Art.11. – **(1)** În calculele pentru repartizare a costurilor pe baza indicațiilor repartitoarelor de costuri se vor utiliza factorii de amplasare pentru fiecare încălțată, conform anexei nr. 1 la Normă și factorii globali de evaluare.

(2) Procedura de calcul utilizată la repartizarea costurilor cu repartitoare de costuri, care trebuie să fie anexă la contractul de prestări servicii încheiat cu asociația de proprietari/locatari, și va conține:

a) modul de stabilire a unităților alocate spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație care nu au montate repartitoare de costuri;

b) modul de prelevare și înregistrare în fișele de evidență a datelor necesare calculului factorilor de evaluare;

c) modul de calcul al factorului global de evaluare;

d) modul de calcul când se constată intervenții frauduloase asupra repartitoarelor sau disfuncționalități ale acestora neimputabile locatarului, precum și atunci când accesul la repartitoare nu este posibil;

e) suprafețele echivalente termic pentru corpurile de încălzire, coloanele de distribuție și încălzire pentru fiecare spațiu cu destinație de locuință sau altă destinație, în parte, și suprafața echivalentă termic a corpurilor de încălzire, coloanelor de distribuție și încălzire aflate în spațiile comune, precum și cea aferentă conductelor de distribuție de la punctul de separare la coloanele de distribuție.

Art.12. – Prestatorul are obligația amplasării corecte a repartitorului de costuri pentru încălzire, în conformitate cu documentația tehnică și de montaj, astfel încât să existe o corelare cât mai bună între indicațiile afișate și transmisia de căldură de la corpul de încălzire, într-o plajă cât mai largă de funcționare.

Art.13. – **(1)** În cadrul unui condominiu care are mai multe contoare de energie termică, toate corpurile de încălzire pentru care se face repartiția costurilor cu repartitoare de costuri pentru încălzire de la un același contor de energie termică vor avea montate repartitoare de costuri de același tip și de la același producător.

(2) Repartitoarele electronice de costuri care au diferite forme ale pieselor de prindere pentru adaptarea la diverse tipuri de corpuri de încălzire nu sunt considerate ca fiind de tipuri diferite. Variante ale aceluiași tip de repartitor de costuri nu sunt considerate ca fiind de tipuri diferite dacă din raportul de încercări rezultă acest lucru.

Art.14. – **(1)** Fiecare repartitor de costuri pentru încălzire trebuie să aibă înscrisă o serie de identificare.

(2) Factorul global de evaluare sau o valoare proporțională cu acesta va fi înscrisă pe repartitorul de costuri sau va face parte din documentația tehnică predată de prestator fiecărui proprietar în parte.

(3) Factorul global de evaluare va ține cont de:

a) caracteristicile constructive și dimensionale ale corpului de încălzire;

b) condițiile de montare, racordare și de alimentare cu agent termic ale corpului de încălzire;

c) caracteristicile constructive ale repartitorului de costuri;

d) efectul modificării temperaturii aerului din incinta încălzită asupra modelului matematic al perechii corp de încălzire – repartitor de costuri;

e) exactitatea de măsurare a temperaturilor luate în considerare de către repartitorul de costuri.

Art.15. – **(1)** Repartitoarele de costuri pentru încălzire pot fi montate și utilizate numai dacă valoarea gradului de corelare este bine determinată cunoscându-se coeficientul de cuplaj termic pentru ansamblul repartitor – corp de încălzire.

(2) În cazul în care gradul de corelare este determinat în alte condiții decât cele precizate în SR EN 834, aceste condiții trebuie definite în documentele încheiate la darea în exploatare a repartitoarelor, iar prestatorul garantează ca aceste condiții au fost definitorii pentru toate repartitoarele montate în condominiu.

Art.16. – **(1)** În momentul dării în exploatare a repartitoarelor de costuri pentru încălzire trebuie făcută o verificare generală asupra stabilității fixării, stării sigiliilor și asupra unor posibile defecțiuni.

(2) Obligatoriu se vor sigila toate robinetele de izolare sau de reglaj de pe circuitul de retur care permit scoaterea din instalație a corpului de încălzire fără golirea instalației de distribuție.

(3) Anual, după terminarea perioadei de încălzire, se va efectua verificarea de funcționare prevăzută la art.4. – punctul 4.10 litera d), care constă în verificarea corectitudinii datelor furnizate de repartitorul de costuri pentru încălzire, a părților componente ale acestuia; ecranul, sursa de alimentare cu energie electrică, unitatea centrală de calcul, sigiliile, senzorii de temperatură și, dacă este cazul, sistemele de transmitere la distanță a datelor precum și citirea memoriei pe perioada de încălzire.

(4) Sursa de alimentare cu energie electrică trebuie să aibă inscripționată data de fabricație, iar în documentația tehnică ce însoțește repartitorul trebuie menționate data la care s-a pus în funcțiune alimentarea cu energie electrică, precum și data la care urmează să fie înlocuită sursa.

(5) Înainte de fiecare înlocuire a sursei de energie electrică se vor verifica elementele de contact, îndepărtându-se oxizii sau depunerile, așa încât să se asigure un contact electric bun.

(6) După înlocuirea bateriilor se reface sigilarea.

(7) Repartitoarele de costuri vor fi setate astfel încât indexul total înregistrat pe perioada de încălzire să fie trecut în memorie iar contorul să se reseteze la valoarea zero la data de întâi septembrie a anului curent.

(8) Se vor verifica sigiliile aplicate la robinetele prin care se poate izola corpul de încălzire, iar în cazul inexistenței acestora se vor aplica sigilii de unică folosință cu serie individuală.

(9) După fiecare verificare anuală sau ori de câte ori este necesară verificarea, se va înscrie în fișa de evidență a repartitorului factorul de evaluare global sau cifra proporțională cu acesta.

Art.17. – În cazul în care asociația de proprietari/ locatari stabilește ca repartizarea consumurilor individuale de energie termică pentru încălzire să se realizeze utilizându-se sisteme de repartizare a costurilor de încălzire, se vor parcurge următoarele etape:

a) Reprezentantul legal al asociației de proprietari/ locatari va face inventarul tuturor corpurilor de încălzire din spațiile cu destinație de locuință din condominiul respectiv, inclusiv, dacă este cazul, al celor din spațiile desprinse parțial de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică.

b) Asociația de proprietari/locatari titulară a contractului de furnizare transmite cereri de ofertă către mai mulți prestatori autorizați. În cererea de ofertă se va preciza numărul corpurilor de încălzire, cu menționarea numărului total de apartamente din condominiu, numărului de apartamente desprinse parțial și total de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică.

c) Ofertele transmise de prestatori vor conține cel puțin următoarele informații:

1. copie după autorizația de montare și exploatare a sistemelor de repartizare a costurilor, eliberată de A.N.R.S.C.;

2. tipul și numărul repartitoarelor de costuri pentru încălzire ce se propun a se monta;

3. tipul și numărul armaturilor care urmează a fi montate;

4. costurile, defalcate pe furnitura livrată, montajul acesteia și exploatarea repartitoarelor de costuri;

5. perioada de garanție și garanțiile acordate;

6. modul de citire și intervalul dintre doua citiri ale repartitoarelor de costuri;

7. condiții de suspendare a contractului și de reziliere a acestuia de către asociația de proprietari/locatari;

8. modelul de contract aprobat de autoritatea de reglementare competentă.

d) După primirea și analiza ofertelor în comitetul executiv al asociației de proprietari/locatari, se încheie contractul privind montarea sistemului de repartizare a costurilor cu unul dintre prestatori, numai dacă se montează sisteme de repartizare a costurilor pe toate corpurile de încălzire alimentate prin același contor de energie termică pentru cel puțin 80% din proprietarii spațiilor cu destinație de locuință și altă destinație.

e) Prestatorul va încheia contractul de exploatare a repartitoarelor de costuri numai după terminarea montării și numai dacă cel puțin 80% din proprietari și au montat repartitoare de costuri în condițiile lit.

Art.18. – (1) Se interzic montarea, punerea în funcțiune, utilizarea și exploatarea sistemelor de repartizare a costurilor care nu îndeplinesc condițiile tehnice impuse în prezentul Normativ sau în cazul în care condițiile de furnizare a agentului termic nu îndeplinesc condițiile specifice cerute de normele tehnice în vigoare.

(2) La montarea repartitoarelor de costuri prestatorul va îndeplini condițiile prevăzute în instrucțiunile de montaj stabilite de furnizorul de echipament, în special cele legate de poziția de montare care nu trebuie să aibă o abatere mai mare decât cea prevăzută în documentație și cea privitoare la modul de fixare pe corpul de încălzire.

Art.19. – La repartizarea costurilor, conform indicațiilor repartitoarelor de costuri, se aplică factorii de amplasare din anexa nr.1 la prezenta Normă.

Art.20. – (1) Citirea indicațiilor tuturor repartitoarelor de costuri din condominiu se face în aceeași zi până în data de 3 a fiecărei luni.

(2) Indicațiile repartitoarelor de costuri se pot citi de către locatarii spațiilor cu destinație de locuință, administratorul asociației sau prestator, în conformitate cu hotărârea comitetului executiv și prevederile contractului încheiat.

(3) Tot până în data de 3 a fiecărei luni, în vederea calculării ajutoarelor de încălzire, furnizorul va transmite utilizatorului sau prestatorului cu care utilizatorul are contract pentru repartizarea costurilor pentru încălzire, consumul de energie termică pentru încălzire, iar utilizatorului consumul de energie termică pentru apă caldă de consum în vederea repartizării acestuia pe proprietarii spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație.

(4) Până la data de 5 a fiecărei luni utilizatorul respectiv prestatorul specificat la alin. (3) transmite furnizorului situația centralizatoare cuprinzând consumurile pentru încălzire defalcate pe beneficiarii de ajutor pentru încălzirea locuinței, iar în cazul facturării individuale separat pentru toți proprietarii, atât pentru încălzire cât și pentru apă caldă de consum.

(5) Pe baza situației centralizatoare prevăzute la alin. (4) până la data de 10 a fiecărei luni, furnizorul calculează cuantumul ajutorului pentru încălzirea locuinței, în conformitate cu prevederile legale și emite factura către utilizator sau consumator, după caz.

(6) În cazul în care s-a optat pentru facturarea în tranșe lunare egale, citirile se realizează la începutul și sfârșitul sezonului de încălzire, odată cu regularizarea între sumele achitate și cele care ar fi trebuit achitate de proprietari, asociația va întocmi și transmite furnizorului de energie termică și autorității administrației publice locale un centralizator cu proprietarii beneficiari de ajutoare de încălzire în condițiile legii, care va cuprinde valoarea totală a costurilor cu energia termică pe perioada în care s-a primit ajutorul pentru încălzirea locuinței și suma totală a ajutoarelor primite pe aceeași perioadă, defalcată pe titularii spațiilor cu destinație de locuință.

Art.21. – În calculul repartiției costurilor se va lua în considerare și căldura transmisă de coloanele de încălzire și de distribuție care sunt amplasate în apartamente, proporțional cu suprafața echivalentă termică a acestora, ținând cont, dacă este cazul, de modul de izolare termică a acestora.

CAPITOLUL III

Repartitoare de costuri pentru apă

Secțiunea 1-a

Dispoziții generale

Art.22. – Montarea și utilizarea sistemelor de repartizare a costurilor pentru apă caldă de consum sau rece în clădirile de tip condominiu se fac în spațiile cu destinație de locuință. la părțile comune ale condominiului și în spațiile cu altă destinație decât cea de locuință.

Art.23. – Sistemele de repartizare a costurilor pentru apă pot fi utilizate numai dacă:

a) determinarea cantității de apă livrată se face cu un mijloc de măsurare legal, montat pe bransamentul condominiului în punctul de delimitare/separare;

b) determinarea cantității de combustibil și a cantității de apă utilizate pentru prepararea locală în centrale termice de scară sau imobil a agentului termic și a apei calde se face cu un mijloace legale de măsurare care înregistrează numai consumurile aferente centralei termice și există mijloace legale de măsură a temperaturii apei reci și a apei calde sau a diferenței de temperatură dintre acestea.

c) cel puțin 80% din proprietarii spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație, precum și în toate punctele aferente părților comune unde se utilizează apă se montează repartitoare de costuri pentru apă , condiție ce trebuie respectată și în cazul imobilelor tip condominiu în care sunt constituite mai multe asociații de proprietari/locatari, dintre care numai una are calitatea de titular de contract de furnizare pentru apă.

SECȚIUNEA a 2-a

CONDIȚII DE MONTARE ȘI UTILIZARE A REPARTITOARELOR DE COSTURI PENTRU APĂ

Art.24. – Individualizarea și repartizarea costurilor pentru apa caldă/rece precum și a energiei termice înglobată în apa caldă de consum, proprietarilor spațiilor cu destinație de locuință, în cazul distribuției

verticale, se poate realiza cu sisteme de repartizare a costurilor în condițiile tehnice stabilite în prezentul Normativ.

Art.25. – (1) Contoarele de apă, care au aprobare de model și verificare metrologică inițială, montate în aval de contorul de branșament pot fi utilizate numai ca repartitoare de costuri.

(2) Conform Ordinului nr. 107 /2005 privind aprobarea Normei de metrologie legală NML 003-05 „Contoare de apă” publicat în Monitorul Oficial nr. 664 din 26 iulie 2005 contoarele de apă după montarea lor pot fi folosite ca repartitoare de costuri și nu se mai supun controlului metrologic legal nefiind incluse în categoria mijloacelor de măsurare legale.

(3) Mărcile metrologice aplicate sub formă de sigiliu sunt supuse dispozițiilor legale referitoare la sigiliile statului și beneficiază de aceeași protecție juridică.

(4) Repartitoarele de costuri pentru apă care au fost scoase din instalație în vederea reparării, modificării sau în cazul în care integritatea sigiliilor a fost deteriorată se pot monta numai după efectuarea verificării metrologice.

Art.26. – Consumurile înregistrate de contoarele de apă utilizate ca repartitoare de costuri nu pot face obiectul unui contract de furnizare determinând numai obligații de plată ale proprietarului față de asociația de proprietari/locatari sau față de furnizorul de apă în cazul încheierii unor convenții de facturare anexă la contractul încheiat de asociație cu acesta.

Art.27. – (1) Prestatorii care montează, sau întrețin repartitoare de costuri pentru apă trebuie să fie autorizate de ANRSC în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Prestatorii care exploatează repartitoarele de costuri pentru apă repartizând costurile în condominiu pe baza indicațiilor acestora, cu excepția cazului când operația este realizată de asociația de proprietari/locatari, trebuie să fie autorizate de ANRSC.

Art.28. – Pentru a fi montate și utilizate ca repartitoare de costuri, contoarele de apă trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) eroarea tolerată a contoarelor de apă utilizate ca repartitoare de costuri trebuie să fie de maximum $\pm 5\%$ pentru un domeniu de debit cuprins între debitul minim și debitul de tranziție;

b) eroarea tolerată cuprinsă între debitul de tranziție și debitul de suprasarcină trebuie să fie mai mică de 2% pentru temperatura apei mai mică sau egală cu 30 oC și de maxim 3% pentru temperatura apei mai mare de 30 oC;

c) să reziste fără deteriorarea sau schimbarea proprietăților lor metrologice în cazul în care sunt supuse inversării accidentale a sensului de curgere și să nu permită înregistrarea curgerii în sens invers prin construcția lor sau împreună cu alte dispozitive cu care se montează în instalație;

d) să nu creeze o pierdere de presiune în circuit, la debitul maxim, care să depășească 0,3 bari;

e) dispozitivul indicator trebuie să permită citirea sigură, ușoară și neambiguă a valorilor afișate, înălțimea reală sau aparentă a cifrelor trebuie să fie mai mare de 4 mm, iar unitățile și multiplii vor fi de culoare neagră și submultiplii de culoare roșie;

f) dispozitivul indicator trebuie să poată înregistra un volum corespunzător pentru cel puțin 1.999 de ore de funcționare la debitul nominal, fără revenire la zero;

g) cele care utilizează acțiunea vitezei apei asupra rotației unei părți mobile trebuie să fie echipate cu dispozitiv de reglare, sigilabil, care permite modificarea relației dintre valoarea indicată și valoarea adevărată a volumului trecut prin repartitorul de costuri pentru apă;

h) să se prezinte clar și lizibil, separat sau grupat, pe carcasă, pe cadranul indicatorului sau pe plăcuța de identificare următoarele informații:

1. denumirea sau numele comercial al producătorului sau marca sa comercială;
2. domeniul de debit în care raportul între debitul permanent și debitul minim trebuie să fie mai mare de 10;
3. domeniul de temperatură a apei;
4. domeniul de presiune al apei;
5. eroarea de măsură;
6. anul fabricației și numărul de serie;

7. una sau două săgeți care să indice sensul curgerii;
  8. opțional, simbolul aprobării de model;
  9. litera V sau H în situațiile în care repartitorul poate funcționa corect numai în poziție verticală (V) sau orizontală (H);
  10. literele RC peste marcajul unității de măsură inscripționat din fabrică.
- i)** să includă dispozitive de protecție care să permită sigilarea astfel încât atât înainte, cât și după instalarea lor să nu fie posibilă demontarea sau modificarea poziției acestora sau a dispozitivului lor de reglare, fără deteriorarea vizibilă a dispozitivului de protecție;
- Art.29.** – Pentru montarea sistemelor de repartizare a costurilor pentru apă, operatorii economici trebuie să fie autorizate și de Biroul Român de Metrologie Legală pentru montarea contoarelor de apă.
- Art.30.** – Montarea repartitoarelor de costuri se va efectua astfel încât să fie respectate următoarele:
- a)** realizarea montajului astfel încât repartitoarele de costuri să înregistreze consumurile de apă de la toate obiectele sanitare;
  - b)** să fie realizată o lungime rectilinie fără armături înainte și după repartitor conform indicațiilor producătorului;
  - c)** robinetele de izolare să fie montate în aval de repartitor astfel încât să nu existe organ de închidere între repartitor și rețeaua de distribuție a apei;
  - d)** poziția de montare indicată de producător, orizontală sau verticală, să fie respectată cu strictețe nefiind permisă vreo abatere de la aceasta decât dacă această posibilitate este explicită în documentația de montaj dată de producător și dacă prin aceasta nu se modifică clasa metrologică;
  - e)** toate repartitoarele de costuri din condominiu se montează în aceeași poziție;
  - f)** să se respecte regula generală de montare a unui singur repartitor de costuri pentru apă care să înregistreze consumul total de apă rece/caldă al instalațiilor sanitare ale unui aceluiași apartament. Montarea se poate face și în spațiul cu destinație de locuință a proprietarului în cazul în care datorită configurației condominiului sau din considerente economice montarea unui singur repartitor de costuri nu se poate realiza sau nu se justifică. În această situație, și dacă din punct de vedere al asigurării rezistenței construcției este necesar, se pot monta maximum 3 repartitoare de costuri pentru apă rece/apă caldă în același spațiu cu destinație de locuință;
  - g)** montarea unui dispozitiv de reținere a impurităților și a unui dispozitiv de sens în cazul în care amplasarea repartitorului de costuri se realizează în spațiul cu destinație de locuință;
  - h)** rigiditatea circuitului interior, de la coloana de distribuție până la repartitorul de costuri să fie corespunzătoare, astfel încât să nu poată fi modificată poziția acestuia față de poziția de montaj;
  - i)** filtrul pentru impurități și clapeta de reținere vor fi sigilate;
  - j)** realizarea sigilării, cu sigilii de unică folosință personalizate cu și serie unică, în așa fel încât să nu se poată interveni neautorizat fără deteriorarea vizibilă a sistemului de sigilare;
  - k)** montarea unor dopuri și sigilarea tuturor racordurilor prin care s-ar putea utiliza apa, fără ca aceasta să fie înregistrată de repartitor;
  - l)** montarea să se realizeze astfel încât să se asigure un acces ușor la montare, demontare și citire.
  - m)** montarea unui dispozitiv de reținere a impurităților, general pentru tot condominiuul.
- Art.31.** – În vederea montării și utilizării repartitoarelor de costuri pentru apă asociația de proprietari/locatari trebuie să apeleze la un operator economic autorizat de A.N.R.S.C. pentru montarea repartitoarelor de costuri.
- Art.32.** – Ofertele transmise de prestatori vor conține cel puțin următoarele informații:
- a)** copie după avizul metrologic eliberat de Biroul Român de Metrologie Legală;
  - b)** tipul și numărul repartitoarelor de costuri pentru apă care se propun a se monta;
  - c)** copie după aprobarea de model pentru contorul de apă utilizat ca repartitor de costuri pentru apă caldă de consum;
  - d)** tipul și numărul armăturilor care urmează a fi montate;
  - e)** costurile defalcate pe furnitura livrată, montajul acesteia și exploatarea repartitoarelor de costuri conform art.30. – litera f);
  - f)** perioada de garanție și garanțiile acordate;

- g)** costurile postgaranție cu verificarea repartitoarelor;
- h)** modul de citire și intervalul între două citiri a repartitoarelor de costuri;
- i)** condițiile de suspendare a contractului și de reziliere a acestuia de către asociația de proprietari/locatari;
- j)** modelul de contract aprobat de autoritatea de reglementare competentă;
- k)** modelul de sigiliu de unică folosință personalizat cu denumirea prestatorului.

Art.33. – (1) După analiza ofertelor în comitetul executiv al asociației de proprietari/locatari se va aproba încheierea contractului de montare a repartitoarelor de costuri pentru apă numai dacă oferta cuprinde toate elementele menționate la art.32. –.

(2) În cazul în care în condominiu sunt montate repartitoare de costuri pentru apă, montarea altor repartitoare se va efectua de același prestator care are obligația să monteze același tip de repartitor și în aceeași poziție .

(3) Orice modificare în instalație se realizează de același prestator care a montat repartitoarele de costuri în instalație.

Art.34. – Determinarea cantităților de apă consumate de proprietarii spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație care nu au montate repartitoare de costuri nu se poate face prin scăderea din cantitatea totală facturată a sumei indicațiilor contoarelor de apă utilizate ca repartitoare montate în celelalte spații cu destinație de locuință sau altă destinație, aceasta stabilindu-se în regim pașal pe bază de baremuri prevăzute în actele normative în vigoare.

CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.35. – (1) Sigiliile utilizate, cu excepția celor aplicate de producător, vor fi de unică folosință, personalizate cu denumirea persoanei juridice având serii diferite de la un sigiliu la altul.

(2) Seria sigiliului va fi trecută în documentul de montare a fiecărui repartitor de costuri pentru apă.

Art.36. – În cazul în care, în urma verificărilor efectuate, se constată că prestatorul nu a respectat condițiile tehnice și/sau metrologice de montare a sistemelor de repartizare a costurilor, acesta are obligația refacerii montării pe cheltuială proprie, nefiind exonerat prin aceasta de plata unor daune către asociația de proprietari/locatari la care a făcut montajul.

Art.37. – Repartizarea costurilor pentru încălzire, apă caldă și apă rece, în lipsa unor repartitoare de costuri montate în condițiile prezentului normativ se face în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art.38. – (1) Perioada de garanție pentru instalație și materialele utilizate este de 36 luni de la data punerii în funcțiune.

(2) În perioada de garanție prestatorul va asigura, pe cheltuiala sa, repararea/înlocuirea repartitoarelor de costuri și a montajului executat.

Art.39. – (1) La un interval de 3 ani, prestatorul va verifica repartitorul de costuri în instalația în care este montat utilizând vase de măsură calibrate.

(2) Prima verificare se va face la terminarea perioadei de garanție acordată pentru repartitorul de costuri.

(3) Verificarea se face la următoarele debite:

a) la debitul corespunzător poziției maxime de deschidere a tuturor robinetelor legate de repartitor (q_{max});

b) la debitul corespunzător poziției de închidere a tuturor robinetelor legate la repartitor cu excepția unuia din acestea la care poziția de închidere determină transformarea regimului de curgere din continuu în discontinuu (q_{min}).

(4) Erorile de măsură nu trebuie să depășească $\pm 5\%$.

(5) În cazul în care eroarea depășesc erorile tolerate se încheie un proces verbal de constatare și :

a) repartitorul de costuri se scoate din instalație și se înlocuiește cu altul nou, gratuit în perioada de garanție, întocmindu-se un document din care să rezulte indexul repartitorului scos din instalație și indexul de pornire a celui montat. Repartizarea costurilor se efectuează în continuare pe baza sistemului de repartizare a costurilor;

b) repartitorul de costuri se scoate din instalație și se înlocuiește cu altul nou, contra cost în afara perioadei de garanție, întocmindu-se un document din care să rezulte indexul repartitorului scos din instalație și indexul de pornire a celui montat. Repartizarea costurilor se efectuează în continuare pe baza sistemului de repartizare a costurilor.

c) repartitorul de costuri se scoate sau se lasă în instalație. Repartizarea costurilor se efectuează la fel ca pentru proprietarii care nu au montat repartitoare de costuri.

Art.40. – Repartitoarele de costuri pentru încălzire și apă care se montează într-un condominiu vor fi de același tip, iar montarea acestora se realizează, pentru toți membrii asociației, de același prestator.

Art.41. – (1) Prestatorul are obligația de a prezenta în ofertă, prioritar, costurile necesare pentru alimentarea independentă a fiecărui proprietar al spațiilor cu destinație de locuință cu apă caldă și/sau apă rece astfel încât acesta să fie deservit de câte un singur repartitor de costuri.

(2) În calcule se va ține cont de vechimea și uzura coloanelor de apă existente, durata de viață normată, pierderile de presiune reale datorate depunerilor din interiorul conductelor, recuperarea și refolosirea unei părți din conductele dezafectate.

Art.42. – Proprietarii spațiilor cu destinație de locuință sau altă destinație, în care s-au montat repartitoare de costuri, au următoarele obligații:

a) să permită citirea repartitoarelor de costuri conform prevederilor din contractul încheiat cu prestatorul;

b) să permită verificarea repartitoarelor de costuri la intervalele stabilite în contractele de furnizare de servicii;

c) să nu intervină asupra repartitoarelor de costuri decât în cazul unor avarii care ar conduce la periclitatea securității bunurilor sau vieților locatarilor din condominiu;

d) să nu modifice poziția de montare a repartitoarelor de costuri să întreprindă acțiuni care să conducă la înregistrări eronate ale acestora.

Art.43. – (1) Repartitoarele de costuri utilizate în sisteme de repartizare a costurilor nu se supun controlului metrologic al statului și nu sunt aparate legale de măsură(2.) În cazul în care există suspiciuni privind buna funcționare a repartitoarelor de costuri asociația de proprietari/locatari poate să solicite prestatorului verificarea acestora, contravaloarea serviciului de verificare se achită de:

a) proprietarul repartitorului dacă acesta este defect;

b) asociație în cazul în care în urma verificării rezultă că repartitorul se încadrează în clasa de precizie indicată de furnizor.

(3) Documentul care atestă efectuarea verificării și rezultatul acestuia trebuie semnat de proprietarul repartitorului, reprezentantul asociației de proprietari/locatari și operatorul economic care a efectuat verificarea.

Art.44. – (1) Intervențiile neautorizate asupra repartitoarelor de costuri în scopul influențării indicațiilor acestora, distrugerea sau ruperea sigiliilor, improvizațiile de orice fel în vederea ocolirii repartitoarelor de costuri pentru apă, modificarea poziției de montare a repartitoarelor de costuri pentru încălzire sau demontarea acestora constituie consum fraudulos și se sancționează conform dispozițiilor Căminului. (1) nu sunt exonerati de plata unor daune către membrii asociației de proprietari/locatari.

Art.45. – (1) Operatorii economici care montează sau exploatează repartitoare de costuri și asociațiile de proprietari/locatari vor respecta prezenta Normă.

(2) Prestatorul are obligația de a transmite autorității de reglementare competente, la cererea acesteia, factorii de evaluare și amplasare utilizați la oricare dintre condominiile la care acesta a realizat montarea repartitoarelor de costuri pentru încălzire.

**Factorii de amplasare utilizați la repartizarea costurilor pe baza repartitoarelor
de costuri pentru încălzire**

Tabelul 1 Factori de amplasare față de poziția din condominiu

Nr. crt.	Poziția spațiului în condominiu	Factor de amplasare
1	Cameră de mijloc, parter, peste sol	0,85
2	Cameră colț, parter, peste sol	0,77
3	Cameră de mijloc, parter, peste subsol neîncălzit	0,90
4	Cameră de colț, parter peste subsol neîncălzit	0,81
5	Cameră de mijloc etaj curent	1,00
6	Cameră de colț etaj curent	0,90
7	Cameră de mijloc, ultimul nivel sub terasă	0,80
8	Cameră de colț ultimul nivel sub terasă	0,72
9	Cameră de mijloc ultimul nivel sub șarpantă	0,85
10	Cameră de colț ultimul nivel sub șarpantă	0,77
11	Cameră de mijloc ultimul nivel sub pod neîncălzit	0,90
12	Cameră de colț, ultimul nivel, sub pod neîncălzit	0,81

Tabelul 2 Factori de corecție funcție de punctele cardinale

1	Direcția Nord	0,95
2	Direcția Nord Est și Nord Vest	0,97
3	Direcția Est și Vest	1,00
4	Direcția Sud	1,05
5	Direcția Sud Est și Sud Vest	1,03

Tabelul 3 Factori de corecție pentru o poziție dezavantajoasă

1	Încăperi peste sau lângă ganguri	0,90
2	Încăperi peste sau lângă spații interioare neîncălzite	0,95
3	Încăperi cu trei pereți exteriori	0,95

Factorul de amplasare utilizat în calcule se determină prin înmulțirea factorului de amplasare din tabelul nr. 1 cu factorul de corecție față de punctele cardinale din tabelul nr. 2 și, dacă este cazul, cu factorul de corecție de amplasare din tabelul nr. 3